

Fullmäktige 24.02.2025 § 12

§ 12

Förhandsbesked om bokslutet 2024

Beredning och upplysningar:
Jyrkkä Maria

fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Stadsstyrelsen

Fullmäktige antecknar för kännedom förhandsbeskedet om bokslutet 2024.

Behandling

Kajava lämnade understödd av Keronen följande förslag till hemställan:

Fullmäktige hemställer att nya och effektivare sätt att ingripa i psykiskt och fysiskt våld i skolorna utvecklas i Esbo.

Efter avslutad diskussion meddelade ordföranden att Kajavas förslag till hemställan inte tas upp till behandling eftersom det strider mot I delen Fullmäktige 28 § i förvaltningsstadgan.

Beslut

Fullmäktige:
Stadsstyrelsens förslag godkändes enhälligt.

Redogörelse

Förhandsbeskedet om bokslutet 2024 baserar sig på bokföringssituationen 28.1.2025. Efter förhandsbeskedet kan det ännu göras preciseringar i siffrorna. De viktigaste förhandsuppgifterna har samlats i ett PowerPoint-diapaket. Det egentliga bokslutet behandlas av stadsstyrelsen 31.3.2025 och av fullmäktige 19.5.2025.

Den osäkra ekonomin gjorde det svårt att prognostisera – också nationellt

Vid beredningen av budgeten för 2024 var prognoserna för ekonomin osäkra, eftersom den ekonomiska tillväxten hade fördröjts och arbetslösheten höll på att öka. Under 2024 var inflödet av skatteinkomster mycket osäkert. Det svaga inflödet i början av året misstänktes i värsta fall fortsätta året ut. De strukturella reformerna gjorde en jämförelse svår, eftersom skatteinkomsterna och statsandelarna under de senaste åren har inkluderat flera extraordinära poster och ändringar av periodisering.

I slutet av våren förutspåddes skatteinkomsterna underskrida budgeten. Den negativa korrigeringen av stadens skatteinkomster stärkte denna prognos. Under hösten ansågs skatteinkomsterna utvecklas gynnsammare och prognosen höjdes. Skatteinkomsterna i slutet av året var emellertid ännu positivare och till slut nåddes de budgeterade skatteintäkterna. Detta beskriver svårigheten att förutse, eftersom den

ekonomiska lägesbilden kan variera under året och framtiden är osäker. Svårigheterna att förutspå syns också i de nationella prognoserna och i Finansministeriets analyser.

Även om skatteinkomsterna slutligen utföll enligt budgeten, bör man komma ihåg att skatteinkomsterna minskade med över 80 miljoner euro från året innan. Samtidigt har stadens kostnader och investeringar ökat och budgeten har överskridits väsentligt i vissa fall. Stadens ekonomi befinner sig i ett nytt läge och vårdreformens övergångsperiod pågår. En reform av statsandelarna är på kommande och poster som anknyter till vårdreformen har lyfts fram. De är kritiska för staden som kompensation för förlorade skatteinkomster.

Särskilt viktigt år 2025 är stadens egen kalkyl av tjänsternas kostnader, val av alternativa och totalekonomiskt sett förmånligaste tjänster, prognos av servicebehovet samt analys av skatteinkomstfinansieringen. De ger en för ledningen central lägesbild och information som grund för planeringen.

Esbo växer starkt – ökningen av antalet barn och unga avviker avsevärt från utvecklingen i resten av landet

Esbo växer kraftigt, vilket märks särskilt i ökningen av antalet barn och unga. Folkökningen har varit kraftig och särskilt under de senaste åren har tillväxten i Esbo ställvis varit till och med störst jämfört med andra stora städer.

Enligt förhandsuppgifter ökade folkmängden i Esbo med 7 010 invånare. I slutet av året var folkmängden 321 030 invånare. Folkökningen var 2,2 procent.

Folkökningen är exceptionellt stor och avviker väsentligt från hela landet i snitt. På nationell nivå håller antalet barn och unga på att minska, förutom i de största städerna. Av Finlands folkökning äger drygt 60 procent rum i huvudstadsregionen och trenden blir bara starkare.

I Esbo har över 80 000 personer, 25 procent, främmande språk som modersmål. Andelen personer med främmande språk som modersmål ökar varje år allt mera.

Arbetslösheten fortsätter att öka

Andelen arbetslösa av arbetskraften i Esbo var 10,9 procent i slutet av december. Arbetslöshetsgraden var omkring en procentenhet högre och antalet arbetslösa 2 193 (14,5 procent) fler än året innan.

Antalet arbetslösa har ökat sedan mars 2023. Ökningen fortsatte under hela år 2024. I synnerhet bland personer under 25 år ökade arbetslösheten kraftigt och i slutet av året accelererade också ökningen av långtidsarbetslösheten. Antalet lediga jobb kollapsade år 2024: i slutet av året var antalet lediga jobb 599, det vill säga mindre än hälften av antalet ett år tidigare.

De finansiella intäkterna förbättrade stadens resultat – skatteintäkterna var sist och slutligen enligt budgeten

Stadens resultat var cirka 105 miljoner euro, 50 miljoner euro mer än i den ursprungliga budgeten. Det goda resultatet berodde i synnerhet på att de finansiella intäkterna överskred den ändrade budgeten med cirka 40 miljoner euro. De finansiella intäkterna var allt som allt cirka 60 miljoner euro, de hade stor betydelse för fjolårets resultat.

De externa verksamhetsintäkterna uppgick till cirka 355 miljoner euro, vilket underskrider den ursprungliga budgeten. Trots att verksamhetsintäkterna i sin helhet ser ut att vara nära budgeten, finns det betydande skillnader inom posterna. Det allmänna ekonomiska läget inverkar på markförsäljningen, som underskred budgeten med totalt 35 miljoner euro.

Verksamhetsintäkterna ökade särskilt på grund av att intäkterna av markanvändningsavtalen överskred budgeten med cirka 23 miljoner euro, men det förutsatte motsvarande ökning av investeringar i avtalsbyggande. Projekt med extern finansiering gav intäkter, men de externa kostnaderna ökade lika mycket.

De externa verksamhetskostnaderna var 1 342 miljoner euro, vilket överskred den ursprungliga budgeten med cirka 11,5 miljoner euro. Det bör dock noteras att den ställvis betydande överskridningen av verksamhetskostnaderna kompenseras av underskridningar av bland annat dataadministrationens kostnader och de centraliserade lönereserveringarna. Det är väsentligt att skilja på de verksamhetskostnader som verkligen överskred budgeten och till exempel kostnader som överfördes att uppkomma först år 2025. Redan nu är det klart att en del av underskridningarna år 2024 är överförda kostnader som kommer att realiseras senare.

De största överskridningarna uppstod i sektorn för fostran och lärande, 16 miljoner euro, samt i affärsverket Esbo lokaler, 11,3 miljoner euro. Dessutom uppkom enskilda överskridningar i andra sektorer.

I samband med tredje delårsrapporten beslutade fullmäktige om ändringar i anslagen för driftsekonomin, så att ändringsbehoven skulle vara så realistiska som möjligt. En del avvikelser i driftsekonomin och investeringarna hade inte förutsetts i delårsrapporten.

Sektorerna och resultatenheterna ska ägna utarbetandet av prognoser särskild uppmärksamhet och utnyttja den analys som datasystemet för ledning och ekonomistyrning (JoTo) möjliggör. På så sätt kan en bättre lägesbild av stadens ekonomiska situation produceras. De i förhållande till fullmäktige bindande nivåernas avvikelser från den ändrade budgeten rapporteras närmare i bokslutet.

Skattefinansieringen uppgick till 1 226 miljoner euro.

Skattefinansieringen (skatteintäkter och statsandelar) överskred den ursprungliga budgeten med 4,2 miljoner euro. Uppskattningen av skatteinkomsterna i budgeten för 2024 lyckades ganska bra, men prognosen under året försvårades av ovissheten av hur det allmänna ekonomiska läget och den ökade arbetslösheten slutligen skulle påverka utfallet av skatteinkomsterna. Utöver den osäkra ekonomiska utvecklingen försvårades skatteprognosen av ändrad periodisering av skatterna mellan kalenderåren.

År 2023 var den första räkenskapsperioden med den finansieringsmodell för kommunerna som reviderades vid vårdreformen. Skatteutfallet 2023 påverkades ytterligare av reformens så kallade skattesvansar. Skattesvansarna försvann år 2024 och stadens skatteintäkter minskade från år 2023 med 9 procent, det vill säga 82 miljoner euro.

Kommunalskatteintäkterna var 526 miljoner euro, en miljon euro mer än den ursprungliga budgeten. Rättelsen av kommunalskatteintäkterna för skatteåret 2023 är 14 miljoner euro negativ. På grund av rättelsen sänktes uppskattningen av kommunalskatten under året, men redovisningarna i november-december var större än väntat och den

ursprungliga budgeten följdes. Skatteinkomsterna påverkades av en nationellt oväntad ändring av periodiseringen av förskottsinnehållningen på förvärvsinkomster, varför förskottsinnehållningarnas andel var exceptionellt stor år 2024.

Fastighetsskatten höjdes vid fastighetsskattereformen. Den nedre gränsen för fastighetsskatten på mark steg vid ingången av 2024. Fastighetsskatteintäkterna var 162 miljoner euro, en ökning på 19 miljoner euro (13,3 procent) från föregående år. Fastighetsskatteintäkterna underskred den ursprungliga budgeten med 3 miljoner euro. En del av fastighetsskatten för 2024 förfaller till betalning i januari och februari 2025.

Samfundsskatteintäkterna var 141 miljoner euro, vilket överskrider budgeten med 8 miljoner euro. De tilläggsförskott för 2023 som redovisades i början av året var större än man räknat med och det ökade hela årets intäkter i Esbo. Enligt förhandsuppgifterna minskade samfundsskatteintäkterna i hela landet med 7,9 procent år 2024. De slutliga uppgifterna preciseras när beskattningen har slutförts.

I **statsandelar** fick staden 397 miljoner euro. Till statsandelarna hänförs emellertid också vårdreformsposterna, såsom förändringsbegränsaren och övergångsutjämnningen. De utgör 161 miljoner euro, det vill säga 40,6 procent av statsandelarna. Med vårdreformsposterna korrigeras skillnaden mellan intäkter och kostnader som överförts från kommunerna vid vårdreformen. På årsnivå minskade stadens skatteintäkter cirka 200 miljoner euro mer än staden hade haft kostnader för social- och hälsovården. Obalansen korrigeras endast delvis med vårdreformsposter, som räknas till statsandelarna, vilket de dock inte är. Vårdreformsposterna är i själva verket kompensation för skatteintäkter som staden förlorade i vårdreformen.

Fondernas marknadsvärde ökade år 2024, då både räntorna och aktierna gav god avkastning. De olika fonderna har avkastat mellan 5,2 procent och 9,5 procent (i marknadsvärde). Fondernas bokföringsmässiga resultat var 40,6 miljoner euro mot 16,7 miljoner euro i den ursprungliga budgeten. Den största avvikelser från prognosen berodde på överlåtelsevinster på värdepapper från investeringsfonden för basservice och markförvärv, som överskred budgeten med 17,9 miljoner euro.

Årsbidraget var 306,7 miljoner euro och räkenskapsperiodens resultat var 104,8 miljoner euro. Det finns enskilda poster som ännu inte framgår av förhandsbeskedet, men som kommer att ingå i det slutliga bokslutet.

Stadens investeringsnivå är hög – nettoinvesteringarna var nästan 330 miljoner euro

Stadens nettoinvesteringar var sammanlagt 330 miljoner euro, mer än året innan. Anslaget för nybyggnad var 97,7 miljoner euro och utfallet 78,5 miljoner euro. Anslaget underskreds främst beroende på projektens timing.

Anslagen för byggande av infrastruktur höjdes under året med 43,5 miljoner euro och var sammanlagt 138,4 miljoner euro. Investeringarna genomfördes nästan som planerat.

Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde var cirka 19 miljoner euro negativt. Årsbidraget räckte inte till för finansieringen av investeringarna. Kassaflödet var dock bättre än den ursprungliga budgeten. Resultatet förbättrades av fondernas avkastning, som i

huvudsak styrs till fonderna och inte direkt förbättrar kassaflödet till tjänsteproduktionen.

Budgetlån lyftes inte, eftersom likviditeten var god. Lånen amorterades med 47,3 miljoner euro. Av stadens låneportfölj på 790,1 miljoner euro var 86,08 procent lån med fast ränta. Låneportföljens genomsnittliga ränta var 1,24 procent. Stadens kassasituation var god och kassaplaceringarna avkastade 19,6 miljoner euro, cirka 4,7 procent. Med denna avkastning täcktes även låneräntorna på 10,1 miljoner euro.

Hela koncernens ekonomi rapporteras i koncernbokslutet som färdigställs i mars 2025.

Staden hade cirka 11 100 anställda i slutet av år 2024

Cirka 5 000 anställda överfördes från staden till Västra Nylands välfärdsområde i början av år 2023. Staden hade cirka 11 130 anställda i slutet av året, av vilka 78 procent arbetar i sektorn för fostran och lärande.

Personalen ökade med 173 personer. Av personalen var 7 616 personer fast anställda och 3 514 visstidsanställda. Kostnaderna för den egna personalen och den inhyrda arbetskraften ökade med 3,5 procent under året. Personalkostnaderna ökade med 4,4 procent och kostnaderna för inhyrd arbetskraft minskade med cirka 15 procent. Personalkostnaderna ökade på grund av att nya uppgifter inrättades och på grund av att den allmänna tillgången på arbetskraft förbättrades och obesatta vakanser kunde tillsättas. Samtidigt minskade användningen av inhyrd arbetskraft avsevärt.

Förhandsbesked om uppnåendet av resultatmålen på stadsnivå år 2024

Staden hade ställt 26 resultatmål för hela staden år 2024. Av dessa torde 18 nås. Fem mål torde nås i huvudsak. Tre av målen torde inte nås.

Två av avvikelserna anknyter till unga. Den ena av dessa hänför sig till ungdomsarbetslösheten, som efter de senaste mätresultaten åter har börjat öka och är lika stor som den allmänna arbetslösheten, det vill säga 10,9 procent. Det är dock viktigt att notera att ungdomsarbetslösheten i huvudstadsregionen i snitt är 12,3 procent. Situationen är alltså relativt sett bättre i Esbo. Det går mot det sämre också i fråga om målet att förebygga mobbning. Enligt en elevenkät har situationen förvärrats, både beträffande bristen på vuxet ingripande och upplevd mobbning. Den tredje avvikelserna gäller ökning av antalet arbetstillfällen i företag. Enligt uppskattningar har en sådan ökning inte inträffat under fjolåret. Uppnåendet av resultatmålen försvåras särskilt av det allmänna marknadsläget och de offentliga finansernas situation i Finland.

Positiva resultat har nåtts till exempel gällande personalens kundnöjdhet inom småbarnspedagogiken och hur lockande arbetsplatserna är. Polisens störningsindex pekar på positiva resultat. Esbo har de bästa siffrorna av de stora städerna. Tillstånden för byggande har en bit kvar till det övergripande målet, men utvecklingen har varit positiv. Till exempel behandlas 83 procent av ansökningarna om tillstånd för byggande av egnahemshus på mindre än 75 dygn. Positivt är också att färden mot klimatneutralitet framskrider enligt plan och att hållbar mobilitet har ökat med 6 procentenheter från föregående

mätning. Det är också uppiggande att antalet nystartade företag och finansieringen av dem har ökat jämfört med året innan.

Koncernrapport, förhandsbesked om uppnåendet av målen och genomförande av verksamheten 2024

Koncernrapporten för januari–december 2024 rapporterar om Esbokoncernens viktigaste sammanslutningars ekonomi och verksamhet ur resultatmålen synvinkel. Uppgifterna om samkommunen Helsingforsregionens trafik (HRT) och samkommunen Helsingforsregionens miljöjänster (HRM) presenteras närmare i en separat ägarstyrningsrapport.

Fullmäktige uppställde i budgeten för 2024 sammanlagt 32 mål för stadens koncernsammanslutningar, av vilka 19 torde nås. Nio mål uppnåddes delvis och följande fyra mål uppnåddes inte: ekonomin är i balans och produktiviteten ökar (Omnia), yrkesutbildningens anseende ökar (Omnia), självfinansieringsandelen ökar (EMMA) och självfinansieringsandelen ökar (Esbo teater).

De uppgifter som presenteras i koncernrapporten och huvudstadsregionens ägarstyrningsrapport hör till bokslutets förhandsuppgifter och kan ändras till det ordinarie bokslutet.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 10.2.2025 § 28

Förslag

Föredragande
Stadsdirektör Mykkänen Kai

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar för kännedom förhandsbeskedet om bokslutet 2024.

Beslut

Stadsstyrelsen:
Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Beslutshistoria

Bilaga

- 1 Tilinpäätöksen ennakkotieto 2024
- 2 Konserniraportti tammi-joulukuu 2024
- 3 ETP_tulostavoitteet 2024
- 4 PKS-omistajaohjausraportti HSL ja HSY Q4-2024
- 5 Vastaukset vuoden vuoden 2024 pöytäkirjamerkintöihin
- 6 Vastaukset vuoden vuoden 2024 pöytäkirjamerkintöihin

Tilläggsmaterial

- ST Tuloslaskelma TP 2024

För kännedom